

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Magdaleny Gąska-Caruk

pt. „Odpowiedzialność deliktowa za szkodę wyrządzoną przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zastosowaniem sztucznej inteligencji”

przygotowanej pod kierunkiem

prof. dra hab. Leszka Boska

Przedmiotem pracy jest analiza wpływu wykorzystania sztucznej inteligencji (AI) w procesie leczniczym na indemnizację szkód medycznych. AI przypisuje się potencjał do zrewolucjonizowania medycyny. Jednocześnie specyfika tej technologii powoduje poważne zagrożeniami dla dóbr osobistych i praw pacjentów, a także wyzwania w zakresie kompensacji szkód przez nich doznanych.

Głównym celem pracy było udzielenie odpowiedzi na wiodące pytanie badawcze, czy *de lege lata* szkody pacjentów zaistniałe przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych z zastosowaniem AI mogą być skutecznie naprawiane *ex delicto*. Ponadto równolegle analizowano, jakie podmioty i na jakich zasadach powinny odpowiadać za tego rodzaju szkody, mając na względzie swoistość AI.

Realizacja tak postawionych celów nastąpiła przy użyciu czterech metod badawczych. W przeważającej mierze posłużono się metodą formalno-dogmatyczną, a wspierająco – metodami: historyczną, prawnoporównawczą oraz empiryczną.

Rozprawa składa się ze wstępu, czterech rozdziałów oraz wniosków końcowych.

Rozdział pierwszy poświęcono przybliżeniu pojęcia AI, jej specyfiki, zastosowań w medycynie oraz zagrożeń, jakie generuje ona dla dóbr osobistych i praw pacjentów. Kolejno zidentyfikowano bariery w kompensacji szkód medycznych wywołanych przez AI. Te występują na dwóch poziomach: (1) winy jako zasady odpowiedzialności deliktowej oraz (2) dowodzenia przesłanek tej odpowiedzialności.

W rozdziale drugim po pierwsze skupiono się na uchwyceniu w perspektywie prawnoporównawczej wyzwań przy naprawianiu *ex delicto* szkód medycznych wywołanych przez AI, koncentrując się na modelach francuskim i niemieckim. W toku analiz zaobserwowano zbieżność barier ujawniających się na gruncie prawa cywilnego wielu państw europejskich. Trend ten warunkuje (1) wciąż wiodącą w kręgu europejskim rolę winy jako zasady odpowiedzialności *ex delicto* oraz (2) podobieństwo przesłanek tej odpowiedzialności.

Po drugie w rozdziale tym pochyłono się nad unijnymi postulatami *de lege ferenda* mającymi stanowić odpowiedź na problemy związane z kompensacją szkód spowodowanych

przez AI. Postulaty te zakładają dostosowanie odpowiedzialności za produkt niebezpieczny tak, aby możliwe było w jej ramach naprawianie szkód wywołanych przez AI oraz wprowadzenie ułatwień dowodowych przy ustalaniu odpowiedzialności za AI w oparciu o podstawy bazujące na zasadzie winy. Ponadto przewiduje się w przyszłości potrzebę dalszej obiektywizacji odpowiedzialności za AI.

Rozdziały trzeci i czwarty poświęcono analizom dogmatycznym na gruncie polskiego prawa cywilnego.

W rozdziale trzecim rozpatrzono podstawy odpowiedzialności *ex delicto* bazujące na zasadzie winy. W toku analiz skonstatowano, że w oparciu o nie obciążenie lekarza lub podmiotu wykonującego działalność leczniczą odpowiedzialnością za skutki błędów systemów AI może być utrudnione lub nawet niemożliwe. Ustalono bowiem, że podmiotom tym nie sposób postawić zarzutu winy, jeśli szkodę spowodowało wyłącznie autonomiczne działanie systemu AI. Ponadto swoistość AI, w tym jej nieprzejrzyistość czy złożoność, przekłada się na bariery w dowodzeniu przesłanek tej odpowiedzialności.

Rozdział czwarty traktuje o podstawach odpowiedzialności za skutek. Również na ich tle zidentyfikowano *de lege lata* istotne wyzwania w zakresie naprawiania szkód medycznych wywołanych przez AI. Przejawiają się one na poziomie barier dowodowych oraz wynikają ze specyfiki tych podstaw odpowiedzialności, w tym z ich zakresu podmiotowo-przedmiotowego.

W wieńczących rozprawę wnioskach końcowych zaprezentowano konkluzje z dokonanych analiz i postulaty *de lege ferenda* stanowiące ich wynikową. Postulaty te zmierzają do oparcia na zasadzie ryzyka odpowiedzialności *ex delicto* za szkody medyczne wyrządzone zastosowaniem AI.